

Михалюк Марина Михайлівна

Київський національний університет імені
Тараса Шевченка, Київ, Україна,
e-mail: marina_mikhaliuk@ukr.net

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАХІДНОЇ ГЕОГРАФІЇ КУЛЬТУРИ

Мета. Стаття присвячена аналізу основних напрямів західної географії культури та перспективам подальшого розвитку дисципліни в межах «більш ніж репрезентативного» напрямку.

Методика. Дослідження основних напрямів західної географії культури базується на виділенні переакадемічного та власне академічного етапів розвитку дисципліни. Виходячи із методології досліджень, агентів культури та течій, що вплинули на становлення західної науки, відображено основні напрями дисципліни. На основі аналізу попередніх напрямів та сучасних підходів визначаються характерні риси «більш ніж репрезентативного» напрямку географії культури, де важливе місце займає процес перетворення культурного об'єкту у цифровий.

Результати. Здійснено аналіз основних західних напрямів географії культури. Висвітлено процес перетворення культурного об'єкту в цифровий у межах «більш ніж репрезентативного» напрямку географії культури. Визначено характерні риси та перспективи розвитку західної географії культури як галузі наукового знання.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що у ній висвітлено процес цифрування об'єктів культури в межах «більш ніж репрезентативного» напрямку географії культури.

Практична значимість проведеного дослідження визначається можливістю географії культури брати участь у створенні та використанні цифрових об'єктів, що виконуючи функцію накопичення та реалізації культурного потенціалу, забезпечує збереження культурного спадку людства.

Ключові слова: географія культури, географія культурного ландшафту, нова географія культури, нерепрезентативна географія культури, більше ніж репрезентативна географія культури, цифрові об'єкти культури

Михалюк Марина Михайловна

Киевский национальный университет имени
Тараса Шевченко, Киев, Украина,
e-mail: marina_mikhaliuk@ukr.net

СОВРЕМЕННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИССЛЕДОВАНИЯ ЗАПАДНОЙ ГЕОГРАФИИ КУЛЬТУРЫ

Цель. Статья посвящена анализу основных направлений западной географии культуры и перспективам дальнейшего развития дисциплины в рамках «более чем репрезентативного» направления.

Методика. Исследование основных направлений западной географии культуры основывается на выделении переакадемического и собственно академического этапов развития дисциплины. Исходя из методологии исследований, агентов культуры и течений, повлиявших на становление западной науки, отражены основные направления дисциплины. На основе анализа предыдущих направлений и современных подходов определяются характерные черты «более чем репрезентативного» направления географии культуры, где важное место занимает процесс преобразования культурного объекта в цифровой.

Результаты. Осуществлен анализ основных западных направлений географии культуры. Освещен процесс преобразования культурного объекта в цифровой в рамках «более чем репрезентативного» направления географии культуры. Определены характерные черты и перспективы развития западной географии культуры как отрасли научного знания.

Научная новизна работы заключается в том, что в ней отражен процесс оцифровки объектов культуры в рамках «более чем репрезентативного» направления географии культуры.

Практическая значимость проведенного исследования определяется возможностью географии культуры участвовать в создании и использовании цифровых объектов, что выполняя функцию накопления и реализации культурного потенциала, обеспечивает сохранение культурного наследия человечества.

Ключевые слова: география культуры, география культурного ландшафта, новая культурная география, нерепрезентативная география культуры, более чем репрезентативная география культуры, цифровые объекты культуры

UDC: 301.193

Mykhaliuk Maryna Mykhailivna

Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine, e-mail:marina_mikhaliuk@ukr.net

CURRENT RESEARCH CONCEPTS OF WESTERN CULTURAL GEOGRAPHY

Scientific goal of the article. This article deals with the main concepts of western cultural geography and future prospects of the development of discipline within «more than representational» concept.

Methods of investigation. The research of the main concepts of western cultural geography is based on distinguishing pre-academic and academic stages. Given the methodology of study, cultural agents and currents that influenced the development of western cultural geography, the main concepts are shown. Based on analysis of the previous branches and current approaches, key features of «more than representational» concept of cultural geography are explored. The significant process in the above-mentioned concept is connected with the transformation of cultural objects into digital ones.

The results. The analysis of the main concepts of western cultural geography was presented. The process of transformation of cultural objects into digital ones within «more than representational» concept of western cultural geography is explored. The key features and future prospects of the development of western cultural geography as a scientific field are depicted.

The novelty of this work consists in the depiction of digital transformation of cultural objects within «more than representational» concept of cultural geography.

The practical significance of this work consists in possibility for cultural geography to take part in formation and use of digital objects. Performing the function of the accumulation and implementation of cultural potential it provides preservation of cultural heritage.

Keywords: cultural geography, new cultural geography, geographies of the cultural landscape, representational cultural geography, non-representational cultural geography, more than representational cultural geography, digital cultural objects

Постановка проблеми. В умовах сьогодення принципового значення в межах географічних досліджень об'єктів культури набуває відображення когнітивних процесів виробництва сенсу. Проте багато праць продовжують залежати від підходу, розробленого в 1980-х рр., у рамках

«нової географії культури». В умовах постійного розвитку цифрових технологій, споглядання об'єктів культури як незмінних, не здатне досліджувати всі існуючі форми культурного спадку, зокрема і цифрові об'єкти культури. Зосередитися на виробленні та відображенні виняткових емоційних можливостей, а також на безпосередній маніпуляції репрезентацією дозволяє новий «більш ніж репрезентативний» напрям географії культури. Ґрунтуючись на аналізі сенсу людського виробництва, зазначений напрям допоможе відображати динаміку виробництва, обіг та модифікацію сенсу цифрових об'єктів культури. Це надасть можливість географії культури брати участь у створенні та використанні цифрових об'єктів, що виконуючи функцію накопичення та реалізації культурного потенціалу, забезпечує збереження культурного спадку людства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні напрями дослідження зарубіжної географії культури як галузі наукового знання найкраще представлені у працях американських: Д.Тейна, Дж.Грін та англійських: Н.Сріфта, С.Хінчліфа, Дж.Девідсона, К.Неш, Д.Макормака, Н.Вуда дослідників. Новий «більш ніж репрезентативний» напрям дисципліни розкрито насамперед у працях Х.Лорімера, Б.Андерсона та П.Харрісона. Перетворення об'єктів культури на цифрові досліджують Дж.Роуз, Г.Дженкінс, С.Форд, Дж.Грін, А.Галловей, Дж.Девідсон та ін. Однак, у зазначених роботах цифрові об'єкти культури недостатньо розкриті з точки зору когнітивних процесів виробництва сенсу. Зокрема, розгляду потребує процес цифрування об'єктів культури в рамках «більш ніж репрезентативного напрямку». Тому проблема перетворення культурних об'єктів у цифрові з урахуванням аналізу сенсу людського виробництва є актуальною та потребує дослідження.

Формування цілей статті. Постановка завдання. Метою публікації є аналіз основних напрямів західної географії культури та можливості використання «більш ніж репрезентативного» як перспективного підходу для подальшого розвитку дисципліни. Досягнення мети можливо через вирішення наступних завдань: аналіз виникнення основних напрямів західної географії культури та їх характеристика від переакадемічного етапу до сьогодення; визначення сучасних областей дослідження та науково-освітнього розвитку дисципліни; розгляд процесу перетворення культурних об'єктів у цифрові; визначення перспектив подальшого розвитку науки в межах «більш ніж репрезентативного» напрямку.

Виклад основного матеріалу. В зарубіжній літературі географія розглядається як інтегративна, емпірична та практична наука, що вивчає будь-які явища, що змінюються в просторі та часі. Так географію поділяють на дві галузі: фізичну географію та географію людини. Перша галузь вивчає процеси і закономірності в природному середовищі, на відміну від другої, що досліджує культурне або штучно створене середовище. Географія культури розглядається в межах географії людини та є субдисципліною соціальної географії. Ця дисципліна фокусується на моделях і взаємодіях людської культури, як матеріальної, так і

нематеріальної, по відношенню до навколишнього природного середовища і людської організації простору [7, С.76].

Одним із найзагальніших як за обсягом, так і за змістом понять постає категорія «культура» (від лат.- догляд, освіта, виховання, розвиток). Як термін «культура» вперше було застосоване філософом Марком Тулієм Цицероном в 45р. до н.е. у праці «Тускуланські бесіди». Відомий діяч С. Пуфендорф вперше вжив у 1684 р. слово «культура» як самостійний термін у сучасному значенні, для означення духовного світу людини, що відрізняє її від тваринного існування [2]. У сучасній культурологічній науці під культурою найчастіше розуміють: соціально успадкований комплекс практики і вірувань; види звичаїв, діяльності та вірувань; комплекси норм групової поведінки та соціально залежних проявів індивідуальної творчої поведінки; колективна та індивідуальна творчість. Поняття «культура» розглядають у трьох аспектах: аксіологічному (з точки зору норм і критеріїв оцінювання, та цінностей, що визначають напрямки людської діяльності), особистісному (як міру розвитку людини) і технологічному (як сукупність способів діяльності). На наш погляд, «культура» розуміється як сукупність матеріального і духовного надбання людства, нагромадженого, закріпленого і збагаченого упродовж історії, яке передається від покоління до покоління.

Географія культури протягом всього часу існування змінює орієнтацію в залежності від зовнішніх та внутрішніх факторів. Починаючи від перших кроків зародження у Західній Європі та Північній Америці протягом XVIII-XIXст., як зовнішні фактори, від більш широких соціальних змін та явищ, так і внутрішні дебати, що постають з інтелектуальних та філософських суперечок в межах самої дисципліни, значною мірою вплинули на розвиток науки. Найперші спроби вивчення різних народів і культур на Землі відомі з часів античних географів, таких як Птолемей «Введення до географії», Страбон «Географія в 17 книгах» та ін. Вперше географічний підхід для виявлення просторових форм культури був застосований в кін. XIX ст. у регіональних етнографічних дослідженнях (концепція культурного ареалу К. Уісслер) і в цивілізаційних теоріях (А. Тойнбі, О. Шпенглер). У географічній науці теоретичні основи «ранньої» культурної географії були закладені в німецькій школі антропогеографії (Ф. Ратцель, О. Шлютер), у французькій школі географії людини (П. Відаль де ла Блаш, Ж. Брюн), та в американській школі географічного детермінізму (Е. Ч. Семпл, Е. Хантігтон).

В зарубіжній традиції можна виділити два основні етапи розвитку географії культури- передакадемічний та власне академічний. Початок передакадемічного етапу у XIXст. заклав Ф. Ратцель, виділивши географію культури, як окремий напрямок у структурі антропогеографії. У праці «Антропогеографія» вчений підкреслював, що географія людини має займатися вивченням культури. Агентом культури виступає нація, що функціонує як живий організм. В кін. XIXст. панівною є теорія географічного детермінізму, дослідники якого, насамперед Є.Хантігдон

та Г.Тейлор, обґрунтовували різноманіття культур в різних місцях через вплив природного середовища. В таких «теоріях легітимації», позиціонування європейців як «культурної» раси слугувало виправданням колоніальних цілей держав. На поч. 1900-х рр. не маючи змоги пояснити новий «постколоніальний» період, крах теорії збігся з відмовою від активної європейської колоніальної експансії

Академічний етап розвитку географії культури включає декілька напрямів (табл.1). Остаточне утвердження науки починається із формуванням першого напрямку- «географії культурного ландшафту» у першій пол. ХХст. Вихід праці К. Зауера «Географія культури» започаткував оформлення наукової школи відповідного профілю в університеті Берклі (США). Напрямок формується як альтернатива теорії географічного детермінізму. Агентом культури стає власне культура. Відбувається перехід від використання детерміністичних ідей і описового підходу до застосування системно структурного підходу у вивченні культурно-географічного простору на основі «концепції культурного ландшафту». Останній визначається як штучний ландшафт, просторове відображення накопиченої еволюції культур в певній місцевості, своєрідна проекція культур на природний ландшафт [5,С.26]. При цьому культура трактується як цілісність людського досвіду. Представники напрямку зосереджувалися на екологічній проблематиці (вплив людини та різних видів її діяльності на довкілля), вивченні матеріальних пам'яток культури, та проблемі доіндустріальних, аграрних суспільств.

Поступово фокус географії переноситися до праці Р.Хартшорна «Природа географії», виданої в 1939р. Критикуючи позицію К.Зауера, вчений припустив, що географія повинна визначатися як «наука про регіони» та запропонував зосередитися на «диференціації ареалів». Поняття «диференціації ареалів» впливає з ідеї посибілізму, де природні умови встановлюють обмеження, але соціальні умови визначають культуру. Період 1950- 60-х рр. характеризується появою «кількісної революції». Вважалося, що чисельний аналіз мав більш наукове походження, а регіональна та культурна географія були занадто «описові». Ідея сягає корінням в позитивізм, що відкидає нормативні акти для усунення суб'єктивності і відкриття законів, що після перевірки зможуть успішно передбачати майбутнє. Відійшовши на другий план, географія культури продовжувала розвиватися, насамперед завдяки студентам К.Зауера. В 1973р. У.Зелінський спираючись на роботи А.Кребера та Р.Лоури, теоретизував культуру як «надорганічну». Дослідник змістив фокус на вивчення того, як культура працює одночасно на місці та просторі. Як і К. Зауер, дослідник розглядає культуру як засіб зміни ландшафту, але на відміну від нього, припускає внутрішню можливість роботи культури.

Теорія «надорганічної культури», як і «географія культурного ландшафту» були надалі піддані критиці. З 1960-х рр. сталися значні соціальні та економічні зміни- міста та сільські місцевості внаслідок

реструктуризації пройшли ряд економічних змін, а ряд країн, отримавши незалежність від колоніального контролю, стали взаємозалежними в межах глобальної економіки. Попередній напрям, орієнтований на розгляд сільських та реліктових ландшафтів, не зміг пояснити такі зовнішні впливи. Внутрішні дебати стосуються спрощеного трактування К.Зауером категорії «культури», погляд на людей як її пасивних носіїв. Цьому сприяли зрушення в культурних дослідженнях Великобританії та американській антропології. Сумніву піддавали фокусування напрямку на продуктах культури, а не на процесах, які спричиняють її виникнення.

В 1970-х рр. спостерігається подальша відмова від позитивізму через переконання, що його редукція помилково представляє соціальну дію людини та ігнорує роль спостерігача. В США дослідження перейшло від «повного» розуміння культури до вивчення поточних соціальних контекстів, які виробляють культурні значення, і значенню виробництва культури в цьому контексті. У Великобританії популярною є ідея «культурного матеріалізму», згідно з якою матеріальні, поведінкові та етичні процеси повинні бути пріоритетними, а «етичне» дослідження має розглядати єдину рису на декількох культурах. Напрямок К.Зауера опирається на сільський ландшафт ХІХ-поч.ХХ ст., в той час як нове покоління вчених збиралося зосередити увагу на міському суспільстві кін.ХХст. Результатом зазначених чинників став розпад підходів позитивізму та школи Берклі, і зародження «нової географії культури».

Наступний напрям «нової географії культури», відомої також як «репрезентативна географія» («representational geography»), був визначений в 1987 р. Д.Косгровом і П.Джексоном. Агентами культури стають культурні групи, а центральне місце займає постмодернізм. На думку авторів підхід означає «сучасну, а також історичну (завжди контекстну і теоретично інформовану), соціальну, а також просторову (не виключно зведену до питання ландшафту), міську, а також сільську, і зацікавлену в домінуючих ідеологіях та їх протилежностях. В період з 1980- 1990-хрр. науковці досліджували культуру сучасних міських суспільств, і робили акцент на вивченні нематеріальної культури (ідентичності, ідеології, сили, сенсу, цінностей тощо). Спостерігається посилення уваги до питання простору, а ландшафт розглядається як текст, який потрібно тлумачити як соціальний документ. Характерний відхід від суто антропологічного ухилу до соціальних дисциплін [3,С.36]. Новими галузями дослідження стали гуманізм, фемінізм, соціальні та культурні теорії, а також пост-теорії (постмодернізм, постструктуралізм, постколоніалізм). Проте в межах підходу поняття ідентичності та простору розглядаються як статичні, ігноруючи нетривалі та змінні явища. При описі навколишнього світу занадто великого значення надається теоретизації та дискурсам, що ігноруючи ненавмисні, непередбачувані, емоційні моменти, які також визначають культуру, призводить до часткового сприйняття світу.

Засновником нового напрямку, який отримав назву «нерепрезентативна географія культури» («non-representational cultural

geography») став Н.Сріфт. Істотний вплив справили роботи постструктуралістів та феноменологістів. Агентами культури стають вже не тільки культурні групи, а і окремі індивіди. Засновник напряму прагне вийти за межі інтересу до політики ідентичності та інших статичних уявлень культури. «Непрезентативна теорія» формується на гібридних утвореннях паралельно до концепції «гібридної географії», розробленої С. Ватмор, яка пропонує звернутися до географії, що орієнтована на людину. Замість вивчення та представлення соціальних відносин, «нерепрезентативний» напрям фокусується на практиці- як людські і нелюдські структури сприймаються або представляються. В межах напряму географи досліджували сутність танцю, музичні вистави, контакт із природою, чуттєві ефекти, мистецьке вираження. Нпряма приділяє надмірну увагу перед чи поза репрезентативному досвіду. Хоча світ існує поза словами - тілесні функції, рухи, вираження, він не ізольований, і пов'язаний із репрезентацією. Багато дослідників критикували підхід до «тілесних практик», і повернення до феноменологічного підходу «буття-в-світі», що на їх думку є відходом від вивчення точки перетину репрезентацій, дискурсів, матеріальних речей, просторів і практик.

Новий напрям географії культури сформувався на поч. 2000-х рр. Х. Лорімер запропонував термін «більше ніж репрезентативний» («more-than-representational»), що почав використовуватися в багатьох галузях для визначення «нашого очевидного, більшого за людину, більшого за текстуальне, мультичуттєві світи» [6, С.88]. Агентами культури також є культурні групи та окремі індивіди. Напряма прагне перенести акцент з людей до когнітивних процесів виробництва сенсу, не відмовляючись повністю від попереднього підходу, виступає проти суто семіотичного розуміння світу, ґрунтуючись на аналізі сенсу людського виробництва.

Табл 1

*Академічний етап розвитку західної географії культури
(Авторська розробка за [5, С.21-24])*

Напрями	Агент культури	Методологія	Течії, що вплинули на становлення напряму	Представники
Географія культурного ландшафту	Культура	Емпіричні польові дослідження	Антропологія	К.Зауер, У.Зелінський, Д. Ловенталь
Репрезентативний	Культурні групи	Теорія і практика	Гуманізм, фемінізм, критична теорія, культурні дослідження	Д.Косгров, Л.Мак-Давел, П.Джексон, П.Шурмер-Сміт,
Нерепрезентативний	Культурні групи і індивіди	Щоденна діяльність	Перформативна теорія, феноменологія, пасіонарна соціологія	Н.Сріфт, С.Хінчліф, Д.МакКормак, С.Сміт, Н.Вуд,
Більш ніж репрезентативний	Культурні групи і індивіди	Когнітивні процеси виробництва сенсу	Вітальний матеріалізм, концепція збірного та чуттєвого мислення, феноменологія, феміністська теорія і теорія практика	Х.Лорімер, Б.Андерсон, П.Харрісон

На сьогодні географія культури викладається на географічних факультетах більшості університетів США та в старших класах шкіл

європейських країн. Дисципліна посідає одне з чільних (проте не лідерських) позицій в країнах Заходу, справляючи вплив на політичні кола (наприклад, екологічне планування, управління в галузі спадщини тощо) [1, С.17]. Свідченням цього виступають Комісія з географії культури в межах Міжнародного Географічного Конгресу, Дослідницька група з вивчення соціальної та культурної географії Королівського географічного товариства (спільно з Інститутом британських географів), Спеціальна група з вивчення географії культури Асоціації американських географів та ін. Найвідомішими науковими школами є американська (США) та західноєвропейська (Великобританія, Німеччина, Франція), відповідно там видається найбільше публікацій. Області дослідження науки досить різноманітні: глобалізація, що пояснюється як культурна конвергенція; вестернізація або подібні до неї процеси модернізації, американізації тощо; теорії культурної гегемонії або культурної асиміляції, що трактується за допомогою культурного імперіалізму; культурна регіональна диференціація- вивчення відмінностей у способі життя; дослідження культурного ландшафту; інші області, що включають дух місця, колоніалізм, пост-колоніалізм, інтернаціоналізм, міграції, екологічний туризм; нові сфери: простори атмосфери (Д.Маккормак, П.Адей), водний світ (Дж.Андерсон, К.Петерс), космічний простір (Ф.Макдональд, О.Дюнет, Дж.Бірі).

Характерними рисами зарубіжної географії культури є: формування теоретичного «ядра» науки; посилення регіональних досліджень сфери культури; розширення міждисциплінарних зв'язків та поява суміжних напрямів дослідження (з екологією- етноекологія, з політологією і психологією- геоетнокультурна конфліктологія, з соціологією і психологією- когнітивна, перцепційна, імажинальна географія тощо); формування «більш ніж репрезентативного» підходу; поява нових методів відображення об'єктів культури за рахунок «креативної географії», та сфери мистецтв (розвиток нових географічних жанрів опису місць та ландшафтів).

Проаналізувавши різноманітні напрями в культурній географії від переакадемічного етапу до сьогодення, можна стверджувати, що дисципліна постійно видозмінюється. Змінюється також спектр дисциплін з якими пов'язана географія культури. Якщо раніше наука тісно переплітається з природними, гуманітарними, суспільними науками, антропологією, то в майбутньому, на думку Г.Ховкінса, Т.Батлера, Т. Кресвела, вона посилить позиції за рахунок сфери мистецтв. Так останній із зазначених науковців вважає, що урізноманітнити дисципліну можуть перформативні теоретики, історики, художники, літератори, музиканти тощо.

Разом з тим, багато географічних досліджень об'єктів культури продовжують залежати від підходу, розробленого в 1980-х рр. у рамках «нової географії культури». За три десятиліття сфера культури суттєво змінилася, оскільки надзвичайно популярними і різноманітними стали

цифрові технології. Замість споглядання незмінних об'єктів, доцільним є відображення динаміки виробництва, обігу та модифікації сенсу на цифрових інтерфейсах і через фрикційні мережі. Нині цифрові апаратні засоби (hardware) і програмне забезпечення (software) використовують не лише окремі фахівці. Цифрові пристрої (цифрові камери, комп'ютери, сканери, смартфони, електронні книги), і он-лайн дистрибуційні платформи (Flickr, Vimeo, Instagram, YouTube, Pinterest і Facebook), разом із незліченою кількістю пакетів програмного забезпечення і додатків, дозволили більшій кількості людей створювати власні форми культурної творчості.

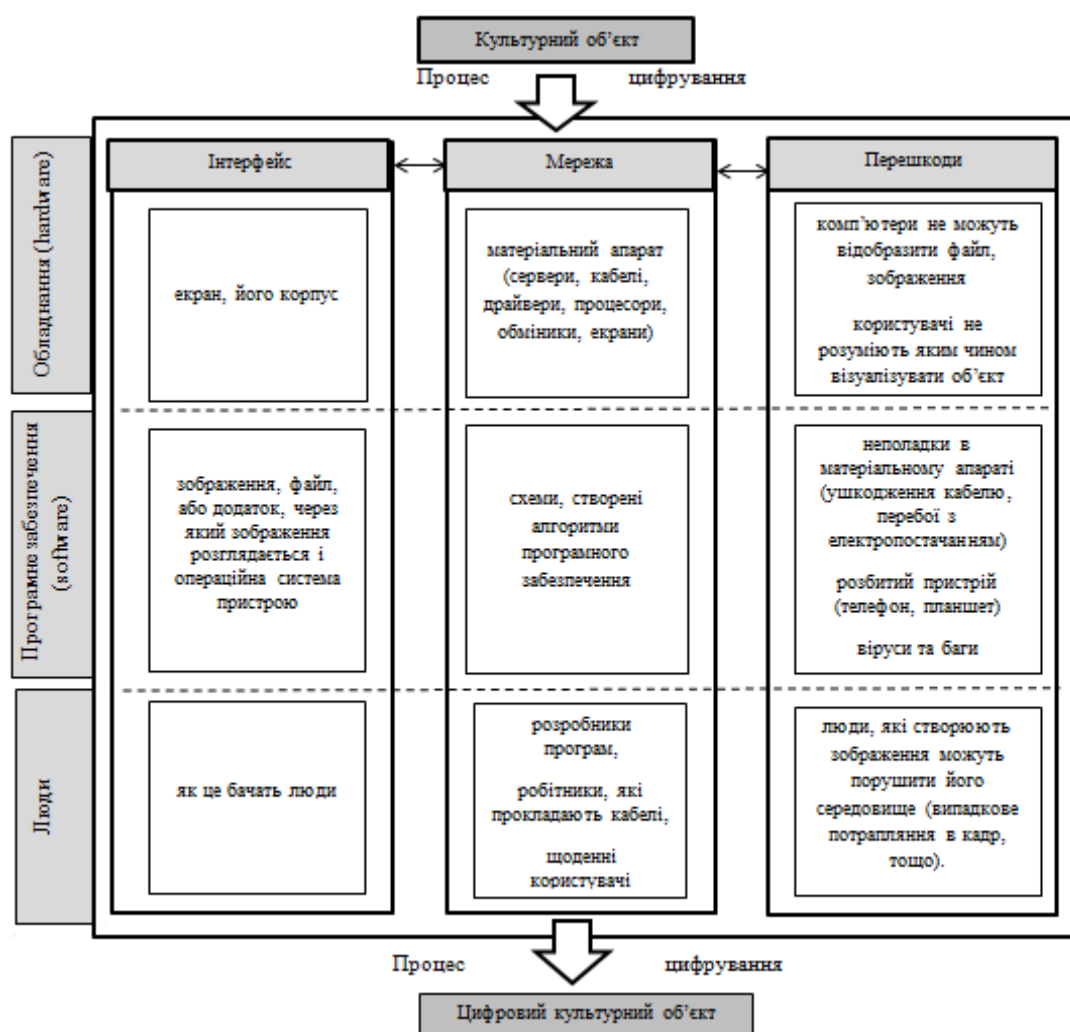

Рис. 1. Процес цифрування об'єкту культури (Авторська розробка за [8])

Важливо, що після того, як культурне виробництво і відтворення стає цифровим- об'єкт розчиняється і розсіюється. Цифрова культурна діяльність включає інтерфейс, мережу та перешкоди, що змінюють зосередження на стабільних об'єктах культури (рис.1). Кожний із перелічених термінів складається з декількох видів обладнання, програмного забезпечення і людської діяльності [4,С.39]. Процес починається з інтерфейсів, де завдяки взаємодії обладнання, програмного забезпечення і людей, створюється тимчасовий об'єкт культури, що

сформований з коду, набору пристроїв і діяльності. Інтерфейси не є інертними і вимагають аби ними управляли. Вони є точками з'єднання в розширених мережах, що складаються з різних форм роботи, які тримають їх на зв'язку: матерії кабелів і серверів; зразків, створених алгоритмами програмного забезпечення; та комплексом робіт, здійсненим людьми - споглядання, написання тощо. Все це є вразливим до таких перешкод як аварії, збої і помилки.

Для цифрових об'єктів культури характерними є такі особливості як мінливість, мультимедіальність і масивність[8,С.345]. Тому цифрове культурне виробництво мінливе, воно матеріалізується в різних формах і є масовим, оскільки цифрові технології дозволили великій кількості людей створювати, обмінюватися, змінювати і критично аналізувати цифрові твори культури. Культурні значення більше не представляються об'єктами, а виробляються на різних сайтах та інтерфейсах завдяки обладнанню, програмному забезпеченню і людям.

На нашу думку, новий напрям «більше ніж репрезентативна» географії культури має виступити поєднанням теорій та речей, матеріального із його сенсом, емоцій та досвіду. Такий напрям має стати синтезом «репрезентативного» та «не репрезентативного» підходу, та на думку Д.Тейн, відобразити як сучасна культура базується одночасно на виробленні та відображенні виняткових емоційних можливостей, а також на безпосередній маніпуляції репрезентацією. Агентами культури мають стати як культурні групи, так і окремі індивіди. В рамках підходу стає можливим аналіз перетворення культурного об'єкту у цифровий. Потрібний пошук нових методів для відображення переходу до «креативної географії», що була визначена Г.Ховкінсом. Дослідники можуть взаємодіяти з суспільством не лише завдяки академічним публікаціям, але і різноманітним інсталяціям, фільмам, креативним творам. В межах останніх, дослідники передбачають появу нових географічних жанрів опису місць та ландшафтів, що межують з описами подорожей, мемуарами та просторовою історією. Такі жанри є більш репрезентативними і літературними та можуть залучати до обговорення проблематики дисципліни більшу аудиторію.

Висновки. Географія культури, як галузь наукового знання, постійно розвивається, розширюючи сфери дослідження, посилюючи міждисциплінарні зв'язки та використовуючи нові методи дослідження. В межах науки постає новий «більше ніж репрезентативний» напрям, що надає пріоритетного значення когнітивним процесам виробництва сенсу. В умовах постійного розвитку технологій, такий підхід допомагає географії культури брати участь у створенні та використанні різноманітних культурних форм, зокрема цифрових об'єктів. Накопичуючи та реалізуючи культурний потенціал, така функція забезпечує збереження культурного спадку людства.

Список використаних джерел:

- 1.Любіцева О.О.Стан геокультурних досліджень в Україні/ О.О. Любіцева //Вісник Київського університету. Серія географія. – К.: видавничий центр «Київський університет».-1999. – Вип. 44. 82с.
- 2.Ровенчак І.І. Географія культури: проблеми теорії, методології та методики дослідження: Авторефер. дис. на здобуття наукового ступеня доктора географічних наук.- Львів, 2010
- 3.Андерсон Д. Історія культурної географії / Д. Андерсон // Розуміння культурної географії: Місця і сліди. - Нью-Йорк: Рутледж, 2015.- 240с.
- 4.Хуквей Б. Інтерфейс і машина/ Б. Хуквей //Інтерфейс.- Кембрідж:МІТ Прес,2014.-192с.
- 5.Джексон П. Культурний ландшафт/ П. Джексон// Карти змісту.- Абінгтон: Електронна бібліотека Тейлора та Френсіса, 2003-232с.
- 6.Лорімер Г. Географія культури: діяльність «більш ніж репрезентативного» стану / Г. Лорімер// Прогрес в географії людини.- Нью-Йорк : Сейдж паблікайшенс лтд, 2005.- Т.29, №1.-122с.
- 7.Палка Е.Д. Географія культури/ Е.Д. Палка // Визначні пейзажі Крайньої Півночі, що поєднують культурну, історичну та фізичну географію національного парку «Деналі».- Плімут: Роуман та Літфілд паблішर्स, 2000.- 160с.
- 8.Роуз Д.Переосмислення географії культурних «об'єктів» за допомогою цифрових технологій: інтерфейс, мережі і перешкоди/ Д. Роуз // Прогрес в географії людини. - Нью-Йорк: Сейдж паблікайшенс лтд., 2015.- Т.40, № 3.- 432с.

Список использованных источников:

- 1.Любицева О.О.Стан геокультурных исследований в Украине / О.А. Любицева // Вестник Киевского университета. Серия география. - К.: издательский центр «Киевский университет» .- 1999. - Вып. 44.-82с.
- 2.Ровенчак И.И. География культуры: проблемы теории, методологии и методики исследования: Авторефер. дис. на соискание ученой степени доктора географических наук.- Львов 2010
- 3.Андерсон Д. История культурной географии / Д. Андерсон// Понимание культурной географии: Места и следы. - Нью-Йорк: Рутледж, 2015.- 240с.
- 4.Хуквей Б. Интерфейс и машина / Б. Хуквей//Интерфейс.- Кембридж: МИТ Пресс, 2014.-192с.
- 5.Джексон П. Культурный ландшафт / П.Джексон// Карты значения.- Абингтон: Электронная библиотека Тейлора и Фрэнсиса, 2003-232с.
- 6.Лоример Г. География культуры: деятельность «более чем репрезентативного» состояния/ Г. Лоример// Прогресс в географии человека.- Нью-Йорк: Сейдж паблікайшенс лтд., 2005.- Т.29, №1.- 122с.
- 7.Палка Е.Д. География культуры/ Е.Д. Палка//Відаючіся пейзажі Крайнього Севера, сочетаючі культурну, історичну та фізичну географію національного парку «Деналі».- Плімут: Роуман та Литфілд паблішर्स, 2000.- 160с.
- 8.Роуз Д.Переосмысление географии культурных «объектов» с помощью цифровых технологий: интерфейс, сети и препятствия/ Д. Роуз// Прогресс в географии человека.- Нью-Йорк: Сейдж паблікайшенс лтд., 2015.- Т.40, № 3.- 432с.

References:

- 1.Lyubitseva O.O. State of geo-cultural research in Ukraine/ O.O. Lyubitseva// Bulletin of Kiev University. Geography series.- K.: Publishing Center «Kyiv University».- 1999.-Vol.44.-82p.
- 2.Rovenchak I.I. Geography of Culture: problems of theory, methodology and research methods: Dissertation abstract for obtaining the Ph.D. in Geography Sciences.- Lviv, 2010
- 3.Anderson J. The history of cultural geography/ J. Anderson// Understanding Cultural Geography: Places and Traces.- Routledge, New York,USA. -2015.- 240p.
- 4.Hookway B. The interface and the machine/ B. Hookway// The interface.- MIT Press, Cambridge, USA.- 2014.-192p.
- 5.Jackson P. The cultural landscape P.Jackson// Maps of Meaning.- Taylor & Francis e-Library, Abingdon, UK.-2003.-232p.
- 6.Lorimer H.Cultural geography: the busyness of being 'more-than-representational'/H. Lorimer// Progress in Human Geography. - SAGE Publications Ltd, New York,USA.- 2005.- Vol.29 (1).-122p.
- 7.Palka E.J.Cultural Geography/ E.J.Palka// *Valued Landscapes of the Far North* blends cultural, *historical*, and physical geographies of *Denali* National Park.- Rowman & Littlefield Publishers, Plymouth, UK.-2000.- 160p.
- Rose G.Rethinking the geographies of cultural «objects» through digital technologies: Interface,network and friction/ G. Rose//Progress in Human Geography. - SAGE Publications Ltd, New York,USA.- 2015.- Vol.40, № 3.-432p.